

помощь то можа да схване класовия характеръ на държавата, пролетарското си социално положение и да извади логическото и обективно вѣрното заключение, че мѣстото му е само въ борбитѣ и за идеитѣ на своята класа, и да отхвърли непролетарската рабска тактика на БУС.

И, както вече забелязахме, социалистическото учителство се появи въ утробата на БУС и тамъ почна да води борба за „животъ или смъртъ“. Социалдемократитѣ учители бѣха малцинство въ дружествата. Само нѣколко дружества въ своето болшинство сж били на страната на социалдемократитѣ. Обаче, което бѣ и най-важното, социалдемократическото учителско движение бѣ станало вече масово и всѣко негово проявление внасяше „смутъ и дезорганизация“ въ редоветѣ на Съюза, караше го да трепери и се руши. Обаче и съюзнитѣ легиони не спѣха. Тѣ взеха всички възможни мѣрки за умъртвяване на зародилото се съзнателно учителско движение. Така, когато Видинското дружество излѣзе съ своята резолюция преди IX конгресъ, относно „духа и направлението на съюзния органъ“, Съюзътъ, чрезъ своя печатенъ органъ, страшно му се закани. И въ IX конгресъ, когато делегатътъ му Руси Ивановъ излѣзе да обоснове тази резолюция на окол. учителско дружество, той бѣше посрещнатъ отъ болшинството крайно враждебно и изпжденъ отъ заседанията на конгреса. Само малцина делегати се застъпиха за него.

Както виждаме, социалистическиятъ възгледъ за естеството и борбитѣ на една пролетарска учителска организация се появяваше при разни въпроси и по разни случаи. Правилно бѣ да се постави въпроса не частично, а въобще за характера и направлението на Съюза и каква трѣбва да бжде една пролетарска учителска организация. Съ този въпросъ въ много дружества (Стара-Загора, Чирпанъ, Плѣвенъ, Радомиръ и на много мѣста) се занимаваха още следъ VII конгресъ. *Но следъ IX конгресъ, социалистическото движение бѣ достигнало до тамъ, че цѣло едно дружество — Фердинандското, излиза съ своя резолюция за духа и направлението на Бѣлг. Учителски Съюзъ.* Тази резолюция бѣ авторитетна на времето си, не само като такава на социалистическото учителство, но още и като такава на цѣло едно дружество. И понеже фердинандци бѣха правилно поставили спорния въпросъ и правилно насочили критиката си противъ обуржуазяването и израждането на Съюза, затова и редакцията на в. „Съзнание“, подкрепена отъ умствената лѣнност на съюзната маса, се нахвърли върху имъ съ незнайна до тогава стрѣвъ. Но „не се гаси туй, що не гасне. Лжчата, що я днесъ гасите, утре на вулканъ ще порастне!“ Така и стана. На X учителски конгресъ дружествата изпратиха 18 делегати, привърженици на социалдемократическия възгледъ за борбитѣ на учителството.

Главниятъ въпросъ, който трѣбваше да реши X конгресъ на БУС въ 1904 год., бѣ оня за естеството, целитѣ, срѣдствата и тактиката на учителската организация. Този въпросъ просто се наложи на Съюза за разглеждане отъ развитието на самитѣ събития, отъ разрыва между социалистическото и буржуазно-демократическото учителство. Особено следъ излизането на Фердинандското учителско